

RHC

Postbus 45
3440 AA Woerden
De Bleek 2
3447 GV Woerden
T 0348 42 88 46
F 0348 42 88 90
E rhc@woerden.nl
W www.rhcijnstreek.nl

Gemeente Woerden 13.022158

Registratiedatum: 03/07/2013
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:

Aan
de gemeenteraad van Woerden
Postbus 45
3440 AA WOERDEN

22158
- 2 JULI 2013

Raad

Beh. Ambt.:
Streefdat.:
Afschr.: B&W 1051 A. Raap
B.V.O.:

Betreft: Jaarstukken RHC

Woerden, 1 juli 2013

Geachte dames en heren,

Hierbij doe ik u ter kennisname de rekening en het jaarverslag over 2012 van het Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard toekomen. Deze stukken zijn op 17 juni door de Archiefcommissie vastgesteld.

Voorts deel ik u mede dat in dezelfde vergadering van de Archiefcommissie de eerder aan u toezonden begroting 2014 met een kleine wijziging in de salarispost is vastgesteld. Uw college wordt hierover geïnformeerd.

Het batig saldo over 2012 wordt naar rato van de hoogte van de bijdragen over de deelnemers verdeeld. Voor uw gemeente betekent dit dat een bedrag van € 3.006,- in mindering op de bijdrage van 2013 wordt gebracht.

Hoogachtend,

J.F. van Rooijen,
streekarchivaris

- Bodegraven-Recuwijk
- Lopik
- Montfoort
- Oudewater
- Woerden
- IJsselstein
- Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

**REGIONAAL HISTORISCH
CENTRUM**
RIJNSTREEK EN LOPIKERWAARD

JAARVERSLAG EN REKENING

2 0 1 2

GEMEENTE BODEGRAVEN-REEUWIJK
GEMEENTE LOPIK
GEMEENTE MONTFOORT
GEMEENTE OUDEWATER
GEMEENTE WOERDEN
GEMEENTE IJSSELSTEIN

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE RIJNLANDEN

RHC RIJNSTREEK EN LOPIKERWAARD
DE BLEEK 2
POSTBUS 45, 3440 AA WOERDEN
TEL. 0348.428846
E-MAIL: rhc@woerden.nl
www.rhcrijnstreek.nl

In 2012, vijf jaar na de fusie met de Samenwerking Archiefzorg Lopikerwaard, maakt het RHC voorzichtig de balans op van de uitbreiding van het werkgebied. Er is veel werk verzet, maar de achterstanden zijn nog niet allemaal weggewerkt. Mede dankzij de subsidie van de provincie Utrecht is de archiefzorg naar een hoger plan getild. Dat de bezuinigingen roet in het eten gooiden als het gaat om de beoogde uitbouw van het publieksbereik, is een gegeven. Het RHC richt zich nu op de wettelijke taken en stelt zich zakelijker op, maar het kan en wil nog altijd een bijdrage leveren aan het uitdragen van de rijke historie van ons werkgebied. Tot uw dienst!

Een aparte pijler van het RHC is de archiefinspectie. Die is er niet alleen om de archieven die de geschiedenis van onze streek vertellen te behouden, maar ook om vandaag en morgen een goede taakuitvoering te waarborgen door de bij ons aangesloten gemeenten en het waterschap. Door veranderingen in de wet is deze taak dit jaar voor het RHC verzwaard. Nu blijkt dat de inspectie soms maar lastig wordt gevonden, te midden van alle ontwikkelingen, reorganisaties en digitalisering bij de lokale overheden. Insteek is echter om hand-in-hand met de deelnemers wegen te bewandelen om het archief, analoog en digitaal, betrouwbaar te houden. En dat is broodnodig, voor bestuurders, ambtenaren en rechtzoekende burgers.

De dienstverlening van de overheid gaat steeds verder langs de digitale weg. Dat geldt ook voor het RHC, eveneens behorend tot die overheid. De website vormt daarbij de spil in het geheel. In 2012 werden als pilot-project oude, historische kaarten van het waterschap gedigitaliseerd en op de site gezet. Het kan worden gezien als voorproefje van de toekomstige website, waarop scans van andere archiefstukken getoond kunnen worden.

De wijze waarop de website door het RHC wordt ingezet bij het ontsluiten van archieven, oogst alom veel waardering. Het stoffige imago zal een archivaris wel nooit kwijtraken, maar als archiefinstelling gaan we mee met de tijd, inderdaad: tot uw dienst!

Personeel en organisatie

Op het gebied van personeelszaken speelden er in 2012 verschillende zaken. Zo waren er relatief veel problemen in de bezetting. Allereerst kwam dat doordat twee medewerkers een langdurig ziekteverzuim kenden, beiden voor een ziekenhuisopname met aansluitend een revalidatieperiode. Vooral de maandenlange afwezigheid van de studiezaalmedewerkster betekende dat andere collega's moesten inspringen om de dienstverlening aan ambtenaren en publiek te kunnen blijven verzorgen.

Daarnaast was er enkele maanden een vacature, en lukte het niet onmiddellijk die goed in te vullen. Op 30 mei nam het RHC namelijk afscheid van Ria Nagtegaal, die hier vanaf eind 1994 als behoudsmedewerkster werkte en nu met

pensioen ging. Zij was medewerkster van De Sluis en werkte nog via een verouderde WIW-regeling. Bijzonder was dat de inhuur werd betaald door de gemeente Woerden. De Archiefcommissie achtte het billijk deze financiële situatie te veranderen, zodat voor de opvolger door het RHC-zelf een contract is gesloten met De Sluis. Zo ging na een inwerkperiode Anita van Donkelaar officieel per 1 september hier aan de slag.

Een tijdelijke personeelsuitbreiding kon worden gevonden in Suzanne Baars, die per 1 januari 2012 voor 2 jaar een tijdelijke aanstelling kreeg als archiefmedewerkster. De financiering vindt plaats via de bijzondere constructie dat er gelden gegenereerd worden door de uitvoering van een project voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk. Er is sprake van een win-win situatie waarbij deze gemeente goedkoper uit is dan bij uitbesteding van de werkzaamheden aan een marktpartij, terwijl het RHC met de extra inkomsten per saldo tijdelijk de personele bezetting kan verbeteren.

Voorts kon het RHC blijven rekenen op de inzet van een boventallige medewerker van de gemeente Woerden (16 uur per week) en enkele vrijwilligers.

Rob Alkemade en Frank van Rooijen vierden in 2012 hun jubileum van 25 jaar in overheidsdienst. Wolter van de Wetering startte in oktober met de post-HBO opleiding Operational Auditing van BRAIN aan de Haagse Hogeschool. Doel is om beter beslagen ten ijs te komen bij de archiefinspecties.

De streekarchivaris had regelmatig werkoverleg met de voorzitter van de Archiefcommissie. Na het vertrek van H. Schmidt uit Woerden ging burgemeester C. van der Kamp van Bodegraven als waarnemend voorzitter fungeren, totdat er in Woerden weer een nieuwe "echte" burgemeester zou zijn benoemd.

Voor wat betreft de huisvesting van het RHC gonsde het van de geruchten over mogelijke nieuwbouw of renovatie van het Stadhuis te Woerden. Welke kant het uitgaat is onbekend. De belangen ten aanzien van de archiefbewaarplaats zijn wel bij de gemeente onder de aandacht gebracht. Verder is er per 1 januari 2012 een huurcontract afgesloten met de gemeente Woerden om de huisvesting van het RHC te formaliseren en vooral om de vergoeding die hiervoor betaald wordt vast te leggen. Voorheen was die afhankelijk van kostenplaatsen in de gemeentebegroting, met als nadeel dat de bedragen enigszins schommelden. Vermeldenswaardig is dat het RHC behoort tot de vijf archiefdiensten waar de Gemeente Vianen een verkennend onderzoek liet doen naar mogelijke aansluiting. Het gesprek is open ingegaan, maar met name het ruimtegebrek in de archiefbewaarplaats moest worden onderkend als obstakel.

Het ruimteprobleem maakte dat de efficiënte inrichting van de depots de aandacht heeft. Depot 2 in Woerden is heringericht. Waar de archieven de afgelopen jaren in omvang zijn gegroeid, is het steeds lastiger te bepalen welke archieven in de archiefbewaarplaats te Woerden moeten berusten. Hier staan de meest opgevraagde archieven, de andere berusten in Lopik, Oudewater en

IJsselstein. Het halen van opgevraagde stukken uit de depots in de gemeentehuizen van de Lopikerwaard is bovenal tijdrovend en kent soms ook praktische hobbels als vervoer.

Bij de totstandkoming van het RHC in 2008 was het oordeel van het bestuur dat er positief meegewerkt zou worden aan eventuele oprichting van een HIP (Historisch Informatie Punt). Daarbij stonden met name de plaatsen voor ogen die wat verder van het RHC afliggen. Groot was dan ook de verbazing toen uit de krant moest worden vernomen dat de Stichts-Hollandse Historische Vereniging in de bibliotheek van nota bene Woerden een HIP wilde stichten. De meerwaarde daarvan lijkt betrekkelijk, want om de hoek heeft het RHC alle bronnen voor het lokaal historisch onderzoek in huis met meer know how en ruime openingstijden. Ook in IJsselstein werd door de Historische Kring een dergelijk initiatief ontwikkeld. Het RHC heeft hier desgevraagd medewerking toegezegd, met name door te willen bezien of de website van het RHC erop kan inspelen. Achtergrond is dat het RHC natuurlijk de instantie blijft die de (archieff)bronnen beheert en terbeschikking stelt. Dat is immers haar wettelijke taak. Na de kerntaken-discussie van 2010 blijft het RHC bij dergelijke initiatieven dicht bij de rol van beheerder van de informatie, maar wordt wel gepoogd binnen de beperkte ruimte invulling te geven aan de RHC-gedachte dat een archiefdienst óók historisch informatiecentrum is. De oprichting van een HIP loopt overigens nog in IJsselstein, het HIP in Woerden is na de start in de zomer nog amper van de grond gekomen.

Inspectie

De streekarchivaris is vanuit de Archiefwet belast met het toezicht op de nog niet-overgebrachte archieven. De reikwijdte van deze inspectietaak is in het verslagjaar vergroot: Per 1 oktober 2012 werd de Wet Revitalisering Generiek Toezicht van kracht, die als gevolg heeft dat de provinciaal archiefinspecteur die toeziet op de archiefzorg van het toneel verdwijnt. Het gezamenlijk optrekken van de archiefinspecteur van het RHC met de provinciaal archiefinspecteur bij het houden van grotere inspecties, zal ophouden. Er is nu nog sprake van een overgangsfase, maar duidelijk is dat de provincie meer op afstand komt te staan. De streekarchivaris en zijn archiefinspecteur hebben een (nog) grotere verantwoordelijkheid gekregen, en dienen betrokken te worden bij de vele ontwikkelingen die er rond de archivering zijn bij de gemeenten en het hoogheemraadschap, alsmede de diverse gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden die zij aangaan.

In den lande wordt onderkend dat het nog zoeken is naar een juiste invulling van deze inspectietaak. Dat is begrijpelijk. Vanuit het RHC zijn verschillende voorlichtingsbijeenkomsten bezocht. Eén vrees is er wel: Geroepen wordt dat de genoemde wet RGT de bureaucratie zal verminderen, maar de voortekenen duiden op het tegendeel. Het is niet anders. Dat neemt niet weg dat het van

groot belang is serieus te toetsen of de deelnemers voldoen aan de gestelde eisen. Zeker met alle ontwikkelingen rond het digitaal werken etcetera, ligt het risico van informatieverlies op de loer. Op 29 november organiseerde het RHC rond alle nieuwe ontwikkelingen een eerste en goed geslaagde netwerkbijeenkomst voor de DIV-medewerkers van de deelnemende gemeenten, het hoogheemraadschap en de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap De Sluis. Dit krijgt een vervolg. Om het tot een succes te maken vragen de veranderingen rond het generiek toezicht namelijk om een gezamenlijk optrekken van het RHC en de afdelingen DIV, ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid.

Soms is dat overigens gemakkelijker gezegd dan gedaan. Ook in het afgelopen jaar was de ervaring dat de medewerking of input vanuit de deelnemers van het RHC niet altijd optimaal is om de inspectie soepel te laten verlopen en – wellicht belangrijker nog – de daaruit voortvloeiende verbeterpunten op te pakken. Zo kost het monitoren extra tijd en energie; en gaan trajecten erg lang duren en door elkaar lopen. Een ander knelpunt is dat de deelnemende gemeenten en het hoogheemraadschap druk aan het reorganiseren zijn en taken uitplaatsen. Gemeenschappelijke regelingen schieten als paddestoelen uit de grond. Onder tijdsdruk en door onwetendheid wordt het RHC (soms ook intern de eigen afdeling DIV) daar niet in gekend. Voorbij de troost dat andere archiefdiensten hier ook tegenaan lopen, is het gevolg wel dat zaken rond de archivering laat geregeld worden en archiefparagrafen alsnog reparatie en aanpassing behoeven.

In 2012 werden aan de gemeenten Oudewater, Lopik en Bodegraven-Reeuwijk inspectierapporten aangeboden over het informatie- en archiefbeheer. Bij de laatste gemeente vond de inspectie plaats in samenwerking met de provinciaal archiefinspecteur van Zuid-Holland. Met alle deelnemende gemeenten en het hoogheemraadschap zijn monitorgesprekken geweest en contact over de voortgang van de acties op de aanbevelingen. Vermeldenswaard is dat de gemeente Woerden weliswaar in april gevierd heeft dat er machtiging is verleend tot vervanging van de te bewaren WABO-archiefbescheiden, maar dat hier nog geen gebruik van is gemaakt. Verder heeft het RHC in IJsselstein bevorderd dat er beheersmaatregelen worden getroffen voor de audio-verslagen van raadsvergaderingen, zodat die behouden blijven voor het nageslacht. Voorts adviseerde het RHC in het (afgeronde) inventarisatieproject van het gemeentearchief IJsselstein 1980-1994, uitgevoerd door DOXIS. Voor alle deelnemers van het RHC werden de vernietigingslijsten gecontroleerd en is er toestemming verleend tot vernietiging.

Omdat het RHC vanuit de inspectietaak nog nooit contact had gehad met de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap De Sluis te Woerden, is er gestart met een kennismaking in april. Vervolgens heeft de archiefinspecteur een nulmeting verricht en zijn er aanbevelingen gedaan. Gelet op de overgang naar het nog op te richten Nieuwe Werkbedrijf is het zaak dat ook hier het informatie-

en archiefbeheer goed op poten wordt gezet. Ook de inrichting van de archiefruimte is daarbij een punt van aandacht.

Daarnaast heeft de archiefinspecteur van het RHC bemoeienis gehad met de archiefparagraaf of de archiefverordening van respectievelijk het Regionaal Bureau Leerplicht/RMC Westelijk Weidegebied te Woerden en van de Utrechtse Waarden Samenwerking (= de nieuwe gemeenschappelijke regeling tussen Montfoort en IJsselstein)

Ontsluiting archieven en collecties

Vanzelfsprekend is ook het ontsluiten en nader toegankelijk maken van archieven en collecties een kerntaak van een archiefdienst. Er is gewerkt aan een viertal grote inventarisatieprojecten voor de archieven van het Groot-Waterschap van Woerden 1322-1975; de gemeente Lopik 1814-1942, het stadsarchief Oudewater 1454-1813; en het gemeentearchief IJsselstein 1811-1942. De laatstgenoemde twee konden in het verslagjaar worden afgerond met een goede inventaris. Ook het dorpsarchief Reeuwijk 1593-1811 en het gemeentearchief Reeuwijk 1949-1988 zijn geïnventariseerd. Andere inventarissen die gemaakt zijn betroffen de archieven van de Hervormde gemeente Linschoten 1560-2003; de polders Rozendaal, Honaard, Groot en Klein Keulevaart, Galgoord en Snelrewaard onder Haastrecht en de Krijgsraad Rustende Schutterij IJsselstein 1817-1828. In het verslagjaar zijn er restauratiewerkzaamheden aan archieven uitgevoerd met name voor Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, alsmede voor de gemeenten Woerden en Montfoort

Verschillende bestaande toegangen op archieven werden herzien en er zijn plaatsingslijsten gemaakt van particuliere archieven of aanvullingen erop. Ter illustratie noem ik de Evangelisch-Lutherse gemeente Bodegraven, het Woerdens Mannenkoor 1946-2010, KPO Plattelandsvrouwen Oudewater 1934-2010 en Effectenhandel Blok te Woerden 1915-1922. Alle toegangen die gemaakt zijn, zijn op de website in te zien.

Het streven was om 5 jaar na de toetreding van de Lopikerwaard-gemeenten de belangrijkste archieven en collecties goed ontsloten te hebben. Als we wat dat betreft de balans opmaken zien we dat Oudewater en IJsselstein redelijk op orde zijn, maar dat er nog grote inventarisatieachterstanden zijn in de gemeente Lopik. Lopik is weliswaar een kleine gemeente, maar kent veel kernen en archief. Daarnaast zal op de studiezaal nog lange tijd merkbaar zijn, dat de archieven van de andere gemeenten veel nadere toegangen kennen, veelal gemaakt door vrijwilligers.

Een ander project dat na de fusie moest worden opgepakt is het toegankelijk maken van de bibliotheek. Het RHC heeft zeer veel publicaties in huis die direct verband houden met de historie van het werkgebied. Daarnaast is er een kleine, algemene bibliotheek. De publicaties over het werkgebied staan beschreven in

een catalogus op de website. Van de opgeheven Samenwerking Archiefzorg Lopikerwaard (SAL) is ook een bibliotheek aanwezig, die wordt geïntegreerd met de bestaande. In 2012 is begonnen om van het geheel een goede digitale toegang te maken, aansluitend bij die op de website.

Het publiek weet de nadere toegangen van het RHC erg te waarderen. Deze indexen worden zodanig gemaakt dat zij ook op de website goed te raadplegen zijn. Er wordt daarom gewerkt met protocollen die vanuit de werkgroep Website zijn aangereikt. Een speerpunt in 2011/2012 was de ontsluiting van de akten van indemniteit, die inzicht geven in de verhuizingen vóór de invoering van het bevolkingsregister. Hieronder, bij de bespreking van de website in dit verslag, is opgave gedaan van de nieuwe indexen die zijn gemaakt en komt ook de ontsluiting van de foto's en kaarten aan de orde.

Website

De website www.rhcrijnstreek functioneert intern voor de dienst als platform om op een moderne wijze archiefbronnen en collecties (digitaal) nader te ontsluiten. Daarnaast gaat het passend bij "de digitale overheid" om een publieksvoorziening, die zich mag verheugen in een grote belangstelling. Hoe groot die belangstelling is, is anders dan in voorgaande jaren niet precies te zeggen. Voor het meten en analyseren wordt gebruik gemaakt van cookies. Op grond van de zogenaamde Cookiewet wordt vanaf september op het RHC-site aan bezoekers gevraagd het gebruik van cookies toe te staan. Omdat blijkt dat het overgrote deel van de bezoekers dit niet doet, zijn de statistieken onbruikbaar geworden. Overigens is dit onbedoelde effect van de wet is inmiddels onderkend en zal wellicht in de loop van 2013 worden tenietgedaan.

Toch zijn er op basis van de statistieken van januari tot augustus wel conclusies te trekken. En die zijn positief! In genoemde periode steeg het totaal aantal bezoekers met 9,74% en het aantal bezoeken met 8,94%. Als we dit door mogen trekken naar heel 2012, dan zou de website in het verslagjaar ruim 70.000 keer zijn bezocht. (In 2011: 64.537 bezoeken). Opvallend is dat de nog altijd erg populaire krantenbank minder in trek was: Het aantal bezoeken dat gericht was op de oude kranten was met 12% gedaald. De groeiende belangstelling voor de kranten het jaar ervoor had waarschijnlijk te maken met het nieuwe krantenaanbod dat toen op de site geplaatst werd. De stijging van het websitegebruik zit dus vooral in de andere onderdelen, waarvan de indexen het belangrijkste zijn.

In 2012 konden aan de indexen op de site 107.675 records worden toegevoegd. De bronnen die op deze manier nader toegankelijk zijn gemaakt, zijn divers.

Nieuw op de website geplaatst zijn de indexen op

- Bevolkingsregisters van IJsselstein, 1860-1880; Kamerik, 1880-1899 en Montfoort, 1859-1869 (betreft bewoners Landbouwkundig Opvoedingsgesticht).

- Notariële akten van Harmelen, 1896-1905; Lopik, 1886-1900 en Woerden, 1825-1828 en 1876-1900.
- Akten van inderniteit van Achthoven, 1748-1811; Bodegraven, 1700-1830; Cabauw, 1724-1810; Gerverscop, 1754-1810; Harmelen, 1706-1823; Hekendorp, 1706-1822; Hoenkoop, 1754-1795; Jaarsveld, 1694-1806; Linschoten, 1703-1811; Lopik, 1690-1812; Montfoort, 1714-1803; Papekop, 1721-1811; Reeuwijk, 1734-1753, 1796; Snelrewaard, 1771-1794; Willige Langerak, 1705-1819; Woerden, 1700-1752, Wulverhorst, 1777-1807; IJsselstein, 1695-1812 en Zevender, 1716-1804.
- Raadsnotulen van Harmelen, 1945-1966; Willige Langerak, 1851-1942; Barwoutswaarder, 1945-1964 en Rietveld, 1945-1964.
- Weeskamer van Montfoort, 1417-1796 (rechterlijke archieven)

Het groeien van de databases en het toenemende belang om aan alle voorwaarden te voldoen om de website goed te laten functioneren doen ons uitzien naar de (technische) overgang naar een nieuwe Memorix-omgeving. Het is het vorige jaarverslag ook al opgemerkt. Achter de schermen werd verder gewerkt aan de voorbereiding hiervan. Toch is er ook nu al iets gesleuteld aan de huidige site: De zoekfunctie bij de indexen is verbeterd, waardoor er nu ook specifiek gezocht kan worden op naam (naast het vrij zoeken). Bovendien is de weergave van de indexen op raadsnotulen en de weeskamer verbeterd. Vervangen en aangepast aan het protocol voor de website zijn de indexen van de bevolkingsregisters van IJsselstein 1850-1860 en Oudewater (dienstboden) 1860-1890; de raadsnotulen van Bodegraven, Jaarsveld, Lopik en Woerden; de Weeskamer Bodegraven en het Notarieel archief Reeuwijk, 1744-1810. Totaal ging het om 43.250 verbeterde records.

Tot slot nog enkele opmerkingen bij de beeldbank en krantenbank op de website. In 2012 zijn er 4.623 foto's bijgeplaatst in de beeldbank, niet alleen uit de algemene collectie van het RHC maar ook uit de collectie Van der Lee (Oudewater). Bijzonder is dat er daarnaast 423 waterschapskaarten zijn gedigitaliseerd, alsmede zes cartons van muurschilderingen uit het parochiearchief van Montfoort. Enkele waterschapskaarten waren zo groot en kwetsbaar dat zij op locatie door Picturae zijn gefotografeerd. Het beeldmateriaal is overigens nog niet allemaal beschreven. De genoemde waterschapskaarten behoren allemaal tot het archief van het Hoogheemraadschap Lekdijk Benedendams. Het digitaliseren maakt het niet alleen mogelijk deze kaarten beter te ontsluiten en beschikbaar te stellen, maar het spaart ook het origineel en de moeite om de stukken van groot formaat te lichten uit het archief. Onderzocht wordt of het mogelijk is aan het pilotproject een vervolg te geven voor ander kaartmateriaal. Dat zou mooi zijn, omdat er prachtige kaarten berusten in de waterschapsarchieven.

Een vriendelijk aanbod van de Historische vereniging te Vleuten om exemplaren van weekkrant De Brug die in de krantenbank ontbreken, te scannen moest worden geparkeerd. Reden is de voortdurende discussie over de auteursrechten die in het geding zijn bij beeld- en krantenbanken. De Archiefcommissie besloot

eerder de ontwikkelingen af te wachten. Het feit dat andere archiefdiensten recent een rechtszaak is aangedaan, illustreert de noodzaak dat ook ons RHC drastische maatregelen moet gaan nemen.

Gebruik van archieven en collecties

Het aantal bezoekers en bezoeken aan de studiezaal nam dit jaar weer af. Het RHC volgt daarin de landelijke trend. Het historisch onderzoek is nog altijd zeer populair, maar op het web is steeds meer te vinden. Dat geldt zeker voor de stamboomonderzoekers, vanouds toch de belangrijkste groep bezoekers aan de studiezaal. Het RHC doet wat dat betreft ook een duit in het zakje. De eigen website zorgt ervoor dat de bezoekers zich goed kunnen voorbereiden op het onderzoek in de studiezaal. Voor bepaalde onderzoeksvragen is een bezoek helemaal niet meer nodig. Denk aan de scholieren die informatie nodig hebben over de lokale historie of foto's zoeken van hun woonplaats. Opmerkelijk zijn verschuivingen van de archieven die zijn geraadpleegd. De belangstelling voor de waterschapsarchieven verdubbelde maar liefst, terwijl met name het aantal bezoeken behoorlijk daalde dat voor archieven van Oudewater en IJsselstein werd gebracht. Het aantal bezoekers dat voor inzage van bouwdoossiers kwam bleef nu gelijk, nadat eerder de crisis op de huizenmarkt voor een daling had gezorgd.

Algemeen

	2012	2011	2010
Bezoekersaantal	589	664	709
Bezoekenaantal	1188	1340	1469

Bezoeken per afzonderlijke deelnemer aan het RHC

	2012	2011	2010
Bodegraven-Reeuwijk	211	217	323
Lopik	93	110	96
Montfoort	128	149	116
Oudewater	71	106	161
Woerden	521	583	678
IJsselstein	75	130	148
HDSR	90	45	49
Totaal	1188	1340	1469

Bezoeken naar soort onderzoek

	2012	2011	2010
Familieonderzoek	517 (= 43%)	639 (= 48 %)	704 (= 48 %)
Bouwtekeningen	301 (= 25%)	300 (= 22 %)	393 (= 27 %)
Overig onderzoek	371 (= 32%)	401 (= 30 %)	372 (= 25 %)

Door de medewerkers van het RHC werden ook inlichtingen verstrekt op verzoek van bestuur en ambtenaren van de deelnemende gemeenten en het waterschap

en belangstellenden. Het aantal ambtelijke aanvragen vanuit het Hoogheemraadschap was in 2012 opvallend hoog: 32 stuks, waarbij moet worden bedacht dat voor het boven water krijgen van de juiste informatie veel onderzoek moet worden gedaan. Tegen betaling van leges werden genealogische inlichtingen verstrekt. De tientallen andere onderwerpen waarover inlichtingen werden verstrekt zijn als altijd zeer divers: het auto-ongeluk van prins Bernard op de A12 bij Bodegraven, de bodebus van Oudewater, het Dijkhuis bij Jaarsveld, sociaal-democraten in Woerden, neergestorte vliegtuigen in '40/'45, de stadspoorten in Montfoort en een paneel over de armenzorg in de Nicolaaskerk te IJsselstein. Teveel om op te noemen.

De historische know-how van de medewerkers werd onder meer ingezet voor de monumentencommissies van Woerden, Montfoort en Bodegraven-Reeuwijk; de straatnaamcommissie Woerden, de Dijkhuis-werkgroep, het "Verhaal van Woerden", Klompenpaden Kamerik (Erfgoedhuis Utrecht), de diverse werkgroepen rond de Open Monumentendag en enkele schoolexcursies in Bodegraven, Harmelen en Woerden. Op grond van de kerntakennota is de tijd voor bovenstaande initiatieven beperkt. Aan het Stadsmuseum IJsselstein werden foto's geleverd voor de tentoonstelling Kunst en Ambacht aan de Hollandse IJssel.

Waar mogelijk werkte het RHC samen met de verschillende historische verenigingen in het werkgebied. Zo schreef Rob Alkemade in het tijdschrift van de Historische Kring IJsselstein een artikel over de IJsselsteinse politie 1818-1942 en in het blad van de Historische King Bodegraven over het onderwijs in De Meije.

Ook heeft het RHC een rubriek in "Waardevol Woerden". De column in het radioprogramma Arena van het Verleden van RPL-FM verdween in 2012 na ruim een jaar uit de ether.

BIJLAGE BIJ JAARVERSLAG

Archiefcommissie

De Archiefcommissie was in 2012 als volgt samengesteld:

- mr H.W. Schmidt, *burgemeester van Woerden, (voorzitter)*
N.B. tot vertrek in september
- mr C. van der Kamp, *burgemeester van Bodegraven-Reeuwijk*
(waarnemend-voorzitter)
- mw mr R.G. Westerlaken-Loos, *burgemeester van Lopik*
- E.L. Jansen, *burgemeester van Montfoort*
- mw M.C.A.M. Ruigrok-Verrijt, *burgemeester van Oudewater*
- R.G. de Vries, *wethouder van IJsselstein*
- mr J.G.M. Reerink, *hoogheemraad van Hoogheemraadschap*
De Stichtse Rijnlanden

Medewerkers

- J.F. van Rooijen, *streekarchivaris-directeur*
- W. van de Wetering, *adjunct-streekarchivaris / inspecteur*
- W.R.C. Alkemade, *archivist*
- mw drs. S.L. Baars, *archiefmedewerkster (66 %, tijdelijke dienstverband)*
- mw A.W. Haak-Smit, *coördinator studiezaal*
- P. Hoeksma, *medewerker studiezaal (40 %, bovenformatief)*
- mw J. van der Klis-van Eijk, *archiviste (50 %)*
- mw R. Nagtegaal, *behoudsmedewerkster tot 1 juni (80 %, WIW/De Sluis)*
- mw J. Reijm, *archiviste*
- C. Venema, *archivist (40 %)*
- G.J. Vermeij, *archivist*
- mw. A. van Vliet- van Donkelaar, *behoudsmedewerkster vanaf 1 september*
(80%, De Sluis)

- J. van de Burgt, *vrijwilliger*
- H. Loos, *vrijwilliger*
- G. van Oudenallen, *vrijwilliger*
- Wouter van Dijk, *vrijwilliger (september/oktober)*

BATEN**REKENING REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM**

Nr		Begroting 2012	Rekening 2012
01	Bijdragen aangesloten gemeenten en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden		
a	Bodegraven-Reeuwijk	€ 89.735,--	€ 87.773,--
b	Lopik	€ 35.904,--	€ 35.045,--
c	Montfoort	€ 38.930,--	€ 38.112,--
d	Oudewater	€ 24.953,--	€ 24.357,--
e	Woerden	€ 148.500,--	€ 145.494,--
g	IJsselstein	€ 87.340,--	€ 85.249,--
h	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	€ 113.338,--	€ 110.886,--
02	Verhuur archiefruimte aan derden	€ 2.250,--	€ 2.166,--
03	Leges, overige inkomsten	€ 2.750,--	€ 29.727,--
04	Subsidie provincie Utrecht RHC vorming	€ 12.500,--	€ 13.000,--
	TOTAAL	€ 556.200,--	€ 571.809,--

Toelichting op de rekening: Baten:

01. Voor de samenstelling van deze bedragen, zie de berekening in de bijlage.
02. Dit betreft de verhuur van archiefruimte aan de Landelijke synode van de Christelijk-Gereformeerde Kerk.
03. Dit betreft inkomsten uit extra werkzaamheden voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk (€ 22.045 als aandeel van een totale aanneemsom van € 75.000) en daarnaast leges en inkomsten voor extra werkzaamheden voor "Het Verhaal van Woerden".
04. Dit is het laatste gedeelte van de provinciale subsidie van totaal € 200.000 in het kader van de totstandkoming van het RHC. Verrekening en uitbetaling vindt plaats in 2013.

Lasten:

- 01a. De personeelsformatie is 7 fte. Er werden twee gratificaties uitgekeerd in het kader van jubilea (25 jaar overheidsdienst).
- 01b. Dit betreft de overbrugging van het verschil tussen de salarisschalen van de uit de gemeente Lopik overgekomen medewerkers met de functieschaal, zoals die voor het RHC is vastgesteld. Dit wordt betaald vanuit de provinciale subsidie (baten 04).
- 01c. Op 1 september is er een contract gesloten met De Sluis. (In voorgaande jaren werden de kosten van de materiële verzorger gedragen door de gemeente Woerden).
- 01d. Per 1 januari 2012 is er een archiefmedewerker in tijdelijke dienst aangesteld voor 24 uur per week, betaald uit inkomsten die worden gegenereerd door extra werkzaamheden voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk (bewerking en opschoning semi-statisch archief of schaduwarchieven). Zo wordt de arbeidstijd gecompenseerd van de archivist die op genoemd project is ingezet.
09. Er zijn extra kosten gemaakt voor de bijscholing van de archiefinspecteur die de opleiding Operational Auditing BRAIN aan de Haagse Hogeschool volgt.

RIJNSTREEK EN LOPIKERWAARD 2012

LASTEN

Nr.		Begroting 2012	Rekening 2012
01a	Salarissen medewerkers	€ 404.400,--	€ 396.480,--
01b	Aanvulling verschil salarislaster SAL-SAR	€ 12.500,--	€ 13.962,--
01c	Materiële verzorger	€ 5.850,--	€ 5.845,--
01d	Tijdelijke aanstelling archiefmedewerker		€ 22.045,--
02	Reiskosten woon-werkverkeer	€ 3.100,--	€ 3.848,--
03	Doorbelaasting productiecentrum poa	€ 22.000,--	€ 21.319,--
04	Reiskosten archivariassen en medewerkers	€ 1.000,--	€ 847,--
05	Abonnementen/lidmaatschappen	€ 900,--	€ 906,--
06	Aankoop boeken en vakliteratuur	€ 400,--	€ 405,--
07	Kantoorbehoefden, druk- en bindwerk	€ 3.000,--	€ 3.152,--
08	Website	€ 16.500,--	€ 16.321,--
09	Vorming en opleiding	€ 1.500,--	€ 2.030,--
10	Public relations	€ 500,--	€ 435,--
11a	Doorberekening gemeente Woerden hulpkostenplaats P en O	€ 13.500,--	€ 13.785,--
11b	Doorberekening gemeente Woerden werkruimtes	€ 23.850,--	€ 23.334,--
12	Onvoorziene uitgaven	€ 500,--	€ 429,--
	Totaal overige kosten	€ 509.500,--	€ 525.143,--
13	Doorberekening gemeente Woerden archiefbewaarpplaats	€ 46.700,--	€ 46.666,--
	TOTAAL GENERAAL	€ 556.200,--	€ 571.809,--

Vastgesteld in de vergadering van de Archiefcommissie d.d. 17 juni 2013.

J.F. van Rooijen,
secretaris

V.J.H. Molkenboer,
voorzitter.

Berekening bijdrage deelnemers rekening 2012

Salarissen en overhead

Totale kosten (ex. depotkosten) – overige inkomsten -- subsidie : totaal aantal inwoners

= bedrag per inwoner:

€ 525.143 - € 29.727 - € 13.000 = € 482.416 : 194.100 = € 2,4854 per inwoner

[Hoogheemraadschap gefixeerd inwonertal van 40.400]

Deelnemer	Inwonertal	Bedrag per inwoner	Aandeel kosten salarissen en overhead
Bodegraven-Reeuwijk	32.300	€ 2,4854	€ 80.278,--
Lopik	14.100	€ 2,4854	€ 35.045,--
Montfoort	13.500	€ 2,4854	€ 33.553,--
Oudewater	9.800	€ 2,4854	€ 24.357,--
Woerden	49.700	€ 2,4854	€ 123.524,--
IJsselstein	34.300	€ 2,4854	€ 85.249,--
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	40.400	€ 2,4854	€ 100.410,--
TOTAAL	194.100		€ 482.416,--

Depotkosten

Totale depotkosten (doorrekening Woerden – huuropbrengsten) : totaal aantal gebruikte meters

= bedrag per meter

€ 46.666 - € 2.166 = € 44.500 : 3016 = € 14,7546 per meter

Deelnemer	Metertal	Bedrag per meter	Aandeel depotkosten
Bodegraven-Reeuwijk	508	€ 14,7546	€ 7.495,--
Montfoort	309	€ 14,7546	€ 4.559,--
Woerden	1489	€ 14,7546	€ 21.970,--
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	710	€ 14,7546	€ 10.476,--
TOTAAL	3016		€ 44.500,--

Totale bijdrage per deelnemer

Deelnemer	Aandeel kosten salarissen en overhead	Aandeel depotkosten	Totaal
Bodegraven-Reeuwijk	€ 80.278,--	€ 7.495,--	€ 87.773,--
Lopik	€ 35.045,--		€ 35.045,--
Montfoort	€ 33.553,--	€ 4.559,--	€ 38.112,--
Oudewater	€ 24.357,--		€ 24.357,--
Woerden	€ 123.524,--	€ 21.970,--	€ 145.494,--
IJsselstein	€ 85.249,--		€ 85.249,--
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	€ 100.410,--	€ 10.476,--	€ 110.886,--

BALANS

De gemeenschappelijke regeling van het RHC kent in principe geen reserveringen of opbouw van vermogen. Een batig saldo aan het eind van het jaar wordt naar rato verrekend met de bijdragen die de deelnemers in het nieuwe jaar verschuldigd zijn. De Archiefcommissie heeft in 2011 en 2012 ingestemd om hier de volgende uitzonderingen op te maken, en desbetreffende budgetten op rekening van de gemeente Woerden beschikbaar te houden:

€ 15.000,- voor de migratie website (Joomla), in 2011 uitgesteld totdat problemen rond “kinderziektes” in de automatisering zijn verholpen. Deze overgang is voorzien in 2013.

€ 52.955,- als restant van de inkomsten die gegenereerd zijn (deels vooruitbetaald) in het kader van het project opschoning schaduwarchieven en semi-statisch archief 2011/13 voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk. Ter compensatie van de hiermee gemoeide arbeidsinzet is dit bedrag bestemd voor extra personeel, waaronder de kosten van de tijdelijke aanstelling van de archiefmedewerker.

(Voor dit project is totaal € 75.000,- ontvangen, waarvan € 22.045 aan extra personeel is uitgegeven, zoals in de rekening is verantwoord. Dat maakt genoemde € 52.955,-)

N.B. De posten van de jaarrekening van het RHC zijn onderdeel van de rekening van de Gemeente Woerden, die als centrumgemeente alle door het RHC gemaakte kosten voorfinanciert. De controle door de accountant vindt derhalve plaats via de jaarrekening van de gemeente.